

เอกสารประกอบการสอน

ชุดวิชา 93460 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตสัตว์
หน่วยที่ 15 การประเมินผลด้านธุรกิจการผลิตสัตว์

อาจารย์ปีลันธนา แป้นปลื้ม

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี
โทรศัพท์ 025048046 – 48
แฟกซ์ 025033578

คำนำ

ชุดวิชาการฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตสัตว์ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติในการจัดการการผลิตสัตว์ในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการจัดการการผลิต และการประเมินผลการจัดการการผลิตสัตว์ ตลอดจนสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาของการจัดการการผลิต พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาและให้ข้อเสนอแนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ให้มีการศึกษางานภาคสนามด้านการจัดการการผลิตสัตว์และการอภิปรายของนักศึกษา โดยเนื้อหาในหน่วยที่ 15 การประเมินผลด้านธุรกิจการผลิตสัตว์ จะมุ่งให้ความรู้ด้านการบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์ และการวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักศึกษา เกษตรกร และประชาชนทั่วไปที่สนใจเกี่ยวกับการประเมินผลด้านธุรกิจการผลิตสัตว์

สารบัญ

คำนำ	2
สารบัญ	3
รายละเอียดชุดวิชา	4
แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 15	5
แผนการสอนประจำหน่วย	6
แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 15.....	8
ตอนที่ 15.1 การบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์.....	11
ตอนที่ 15.2 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์.....	16
แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 15	22
แบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 15.....	24
เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 15.....	27
บรรณานุกรม	27

รายละเอียดชุดวิชา

ชุดวิชา 93460 การฝึกปฏิบัติการจัดการการผลิตสัตว์ (Practical Training in Animal Production Management)

คำอธิบายชุดวิชา

การศึกษาระดับปริญญาตรี และภาคปฏิบัติในการจัดการการผลิตสัตว์ ในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการจัดการการผลิต และการประเมินผลการจัดการการผลิตสัตว์ ตลอดจนสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาของการจัดการการผลิต พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาและให้ข้อเสนอแนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ให้มีการศึกษางานภาคสนามด้านการจัดการการผลิตสัตว์และการอภิปรายของนักศึกษา

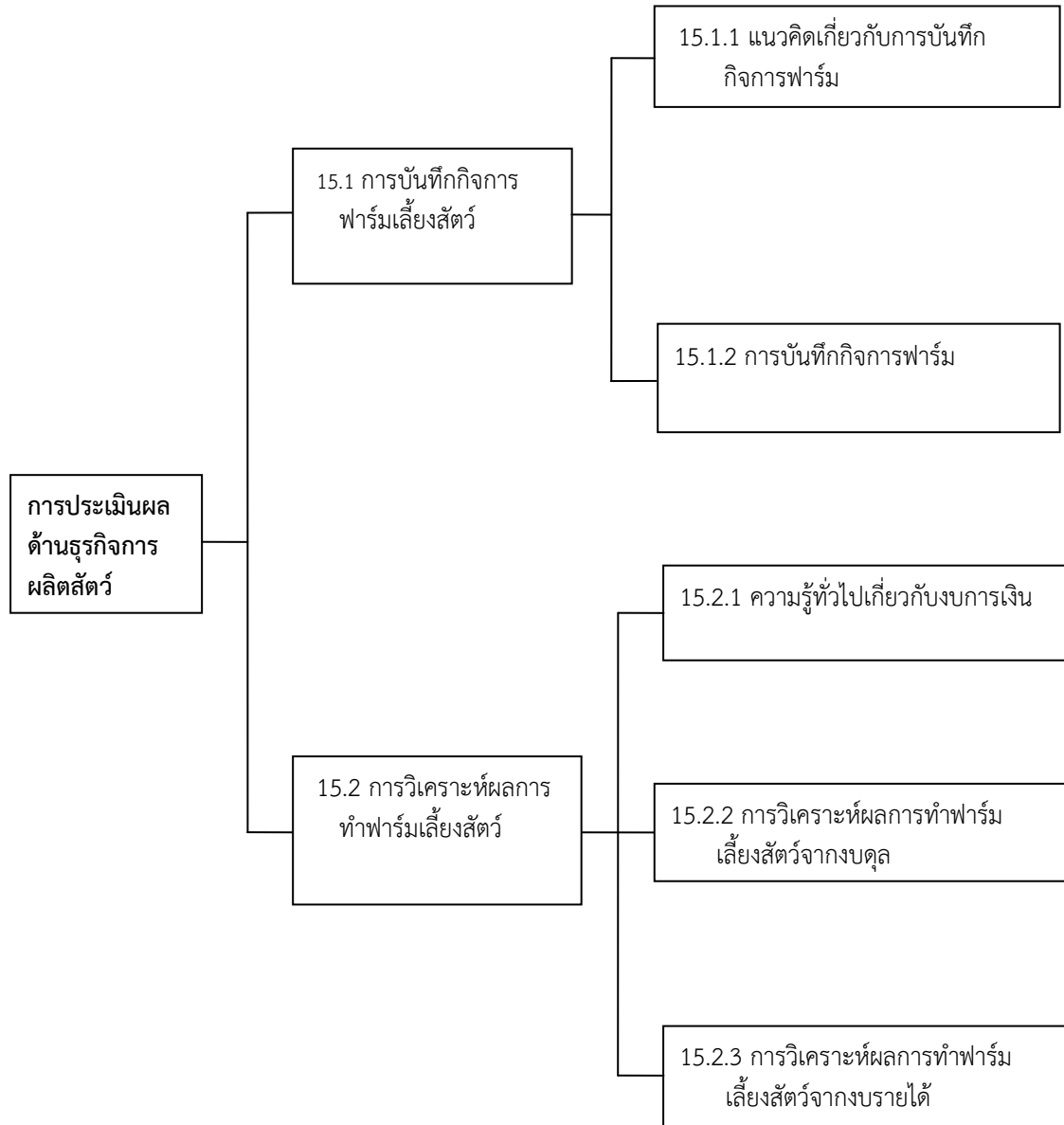
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการการผลิตสัตว์ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการจัดการการผลิตและการตลาด
2. เพื่อให้มีทักษะ ประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการการผลิตสัตว์ ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินการจัดการการผลิตและการตลาด
3. เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ผลการจัดการการผลิตสัตว์ และให้ข้อเสนอแนะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายชื่อหน่วยการสอน

- หน่วยที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 2 การจัดการฟาร์มปศุสัตว์
- หน่วยที่ 3 การวางแผนการผลิตไก่เนื้อ
- หน่วยที่ 4 การวางแผนการผลิตไก่ไข่
- หน่วยที่ 5 การวางแผนการผลิตสุกร
- หน่วยที่ 6 การวางแผนการผลิตโคเนื้อ
- หน่วยที่ 7 การวางแผนการผลิตโคนม
- หน่วยที่ 8 การเขียนโครงการทางการจัดการการผลิตสัตว์
- หน่วยที่ 9 ทักษะการปฏิบัติในการผลิตไก่เนื้อ
- หน่วยที่ 10 ทักษะการปฏิบัติในการผลิตไก่ไข่
- หน่วยที่ 11 ทักษะการปฏิบัติในการผลิตสุกร
- หน่วยที่ 12 ทักษะการปฏิบัติในการผลิตโคเนื้อ
- หน่วยที่ 13 ทักษะการปฏิบัติในการผลิตโคนม
- หน่วยที่ 14 การวัดประสิทธิภาพการผลิตของสัตว์
- หน่วยที่ 15 การประเมินผลด้านธุรกิจการผลิตสัตว์

แผนผังแนวคิดหน่วยที่ 15 การประเมินผลด้านธุรกิจการผลิตสัตว์

แผนการสอนประจำหน่วย

หน่วยที่ 15 การประเมินผลด้านธุรกิจการผลิตสัตว์

เค้าโครงเนื้อหา

- ตอนที่ 15.1 การบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์
 - 15.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบันทึกกิจการฟาร์ม
 - 15.1.2 การบันทึกกิจการฟาร์ม
- ตอนที่ 15.2 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์
 - 15.2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบการเงิน
 - 15.2.2 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์จากงบดุล
 - 15.2.3 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์จากงบรายได้

แนวคิด

1. การบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์สามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเภทที่สำคัญ คือ การบันทึกทรัพย์สินและหนี้สินฟาร์ม การบันทึกรายรับและรายจ่ายของฟาร์ม การบันทึกการใช้แรงงาน และการบันทึกการผลิตสัตว์
2. การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์สามารถวิเคราะห์ได้จากงบการเงินต่างๆ ของฟาร์ม ซึ่งการวิเคราะห์งบการเงินเป็นกระบวนการในการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลในงบการเงินของธุรกิจ เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการอย่างชัดเจนครบถ้วน และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ สำหรับความสำคัญของการวิเคราะห์งบการเงินกล่าวได้ว่า เป็นข้อมูลที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์การดำเนินงานของกิจการ การวางแผน การควบคุม การประเมินผลและการตัดสินใจลงทุนในธุรกิจฟาร์ม

วัตถุประสงค์

- เมื่อศึกษาหน่วยที่ 15 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ
1. อธิบายการบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์ได้
 2. อธิบายการวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ได้

กิจกรรมระหว่างเรียน

1. ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 15
2. ศึกษาเอกสารการสอนตอนที่ 15.1-15.2
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายในเอกสารการสอน
4. ชมรายการวิทยุโทรทัศน์หรือวีดิทัศน์ประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
5. ทำแบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 15
6. ทำกิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
7. เข้ารับบริการการสอนเสริม (ถ้ามี)

สื่อการสอน

1. เอกสารการสอน
2. แบบฝึกปฏิบัติ
3. รายการวิทยุโทรทัศน์หรือวีดิทัศน์ประจำชุดวิชา (ถ้ามี)

4. กิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
5. การสอนเสริม (ถ้ามี)
6. เอกสารโสตทัศน (ถ้ามี)

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ประเมินผลจากกิจกรรมและแนวตอบท้ายเรื่อง
3. ประเมินผลจากกิจกรรมประจำชุดวิชา (ถ้ามี)
4. ประเมินผลจากการสอบไล่ประจำภาคการศึกษา

เมื่ออ่านแผนการสอนแล้ว ขอให้ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน
หน่วยที่ 15 ในแบบฝึกปฏิบัติ แล้วจึงศึกษาเอกสารการสอนต่อไป

แบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 15

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “การประเมินผลด้านธุรกิจการผลิตสัตว์”
คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถาม แล้วเขียนวงกลมรอบข้อความตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการบันทึกกิจการฟาร์ม
 - ก. ทำให้ทราบฐานะทางการเงินของฟาร์ม
 - ข. ทำให้ทราบปริมาณและมูลค่าผลิตผลในฟาร์ม
 - ค. สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรรายได้
 - ง. ใช้เป็นหลักฐานสำคัญเมื่อมีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากธนาคาร
 - จ. ถูกทุกข้อ
2. การบันทึกกิจการฟาร์มเกี่ยวกับอาหารสัตว์จัดเป็นการบันทึกกิจการฟาร์มในข้อใด
 - ก. บันทึกการผลิตสัตว์
 - ข. บันทึกการใช้แรงงาน
 - ค. บันทึกการขาย
 - ง. บันทึกการรับ
 - จ. บันทึกการทรพยากรฟาร์ม
3. การบันทึกกิจการฟาร์มเกี่ยวกับการซื้อสัตว์จัดเป็นการบันทึกกิจการฟาร์มในข้อใด
 - ก. บันทึกการผลิตสัตว์
 - ข. บันทึกการใช้แรงงาน
 - ค. บันทึกการขาย
 - ง. บันทึกการรับ
 - จ. บันทึกการทรพยากรฟาร์ม
4. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกในการวิเคราะห์งบการเงิน
 - ก. การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการวิเคราะห์งบการเงิน
 - ข. การรวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน
 - ค. การเลือกตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน
 - ง. การจัดทำรายงานการวิเคราะห์งบการเงิน
 - จ. การแปลความหมายและสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์งบการเงิน
5. รายงานทางการเงินของกิจการฟาร์มรายตัว แสดงผลสรุปการบริหารงานในรอบปีว่ากิจการมีผลกำไร 100,000 บาท ตรงกับความสำคัญของงบการเงินในข้อใด
 - ก. ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการ
 - ข. ทำให้ทราบฐานะทางการเงินของกิจการ
 - ค. ใช้ในการวางแผนการดำเนินงานธุรกิจในอนาคต
 - ง. ใช้ควบคุมการดำเนินงานทางธุรกิจกิจการ
 - จ. ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน

งบดุลฟาร์ม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

สินทรัพย์		หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิหรือส่วนของผู้ถือหุ้น	
สินทรัพย์หมุนเวียน	80,000	หนี้สินหมุนเวียน	70,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	220,000	หนี้สินไม่หมุนเวียน	50,000
		หนี้สินทั้งหมด	120,000
		สินทรัพย์สุทธิหรือส่วนของผู้ถือหุ้น	180,000
สินทรัพย์ทั้งหมด	300,000	หนี้สินทั้งหมด + ส่วนของผู้ถือหุ้น	300,000

จากงบดุลฟาร์มข้างต้น ใช้เป็นโจทย์คำถามข้อ 6-8 ดังนี้

6. อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อหนี้สิน (net capital ratio)

- ก. 1.0 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์เท่ากับหนี้สิน
- ข. 1.7 แสดงว่าฟาร์มไม่มีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน
- ค. 1.7 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน
- ง. 2.5 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน
- จ. 2.5 แสดงว่าฟาร์มไม่มีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน

7. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (debt – equity ratio)

- ก. 0.39 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน
- ข. 0.39 แสดงว่าฟาร์มไม่มีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน
- ค. 0.67 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน
- ง. 1.67 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน
- จ. 1.67 แสดงว่าฟาร์มไม่มีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน

8. อัตราส่วนหมุนเวียน (current ratio)

- ก. 0.36 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินน้อย เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน
- ข. 1.14 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินน้อย เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน
- ค. 1.14 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินมาก เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน
- ง. 2.75 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินน้อย เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน
- จ. 2.75 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินมาก เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน

9. การคำนวณงบรายได้ฟาร์มในข้อใดใช้เฉพาะข้อมูลจากรายรับและรายจ่ายที่เป็นเงินสดเท่านั้น

- ก. รายได้เงินสดสุทธิฟาร์ม
- ข. รายได้สุทธิฟาร์มจากการดำเนินงาน
- ค. รายได้สุทธิฟาร์ม
- ง. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
- จ. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

10. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับงบรายได้

- ก. เป็นบัญชีที่แสดงฐานะทางการเงินของฟาร์ม ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
- ข. เป็นบัญชีที่แสดงฐานะทางการเงินของฟาร์มในช่วงเวลาที่กำหนด
- ค. เป็นบัญชีที่สรุปรายรับและรายจ่ายของฟาร์ม ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
- ง. เป็นบัญชีที่สรุปรายรับและรายจ่ายของฟาร์มในช่วงเวลาที่กำหนด
- จ. ถูกทั้งข้อ ก. และ ค.

ตอนที่ 15.1 การบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 15.1 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

15.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบันทึกกิจการฟาร์ม

15.1.2 การบันทึกกิจการฟาร์ม

แนวคิด

1. การบันทึกกิจการฟาร์มเป็นการช่วยความทรงจำของเกษตรกรและเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งเกษตรกรสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงการทำฟาร์มให้เหมาะสม นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญในการประมวลสถิติเกี่ยวกับผลผลิต ราคา รายได้และรายจ่ายของเกษตรกรเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานประกอบในการพิจารณากำหนดนโยบายของรัฐ
2. การบันทึกทรัพย์สินและหนี้สินฟาร์ม เป็นการบันทึกรายการทรัพย์สินทั้งหมดที่เป็นของเกษตรกรและนำมาใช้ในการทำฟาร์ม ตลอดจนหนี้สินต่างๆ ของฟาร์ม ณ เวลาใด เวลาหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ฐานะทางการเงินและองค์ประกอบของธุรกิจฟาร์ม การบันทึกรายรับและรายจ่ายของฟาร์ม เป็นการบันทึกการซื้อขายและผลผลิตของฟาร์ม ในรอบปีโดยแหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการคำนวณรายได้สุทธิของฟาร์ม รวมทั้งเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบในการจัดทำแผนและงบประมาณฟาร์มในอนาคตด้วย การบันทึกการใช้แรงงานในการเลี้ยงสัตว์ เป็นการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของงานที่ทำ และการใช้แรงงานคน สัตว์ และเครื่องจักรในการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด รวมทั้งการใช้แรงงานภายในและภายนอกฟาร์ม การบันทึกการผลิตสัตว์ เป็นการบันทึกสถิติและข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตสัตว์ การเกิดและการตายของสัตว์ อาหารสัตว์ที่ใช้ในการผลิตสัตว์เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานและประสิทธิภาพในการผลิตภายในฟาร์ม

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 15.1 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการบันทึกกิจการฟาร์มได้
2. อธิบายการบันทึกกิจการฟาร์มได้

ตอนที่ 15.1 การบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์

แนวคิดเกี่ยวกับการบันทึกกิจการฟาร์ม

การบันทึกกิจการฟาร์ม เป็นการจดข้อมูลเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อเป็นหลักฐานหรือเพื่อช่วยความทรงจำ ทั้งนี้ข้อมูลที่บันทึกอาจเป็นจำนวนน้ำนมที่ผลิตได้ในแต่ละวัน สถิติผลผลิต จำนวนชั่วโมงการทำงานของครอบครัวและลูกจ้าง หรือเป็นการบันทึกด้านอาหารสัตว์ ซึ่งมีข้อมูลทางการเงินอยู่ด้วย และข้อมูลทางการเงินดังกล่าวอาจนำไปสรุปลงในบัญชีทรัพย์สินได้

1. ประเภทของการบันทึกกิจการฟาร์ม จำแนกออกเป็น 4 ประเภท คือ

1.1 การบันทึกทรัพย์สินและหนี้สินฟาร์ม เป็นการบันทึกข้อมูลจากการสำรวจรายการทรัพย์สินต่างๆ ที่เป็นของเกษตรกรและนำมาใช้ในการทำฟาร์ม ผลิตผลคงเหลือในฟาร์ม และปัจจัยการผลิตอื่นๆ คงเหลือ ตลอดจนหนี้สินต่างๆ ของฟาร์ม ณ เวลาใด เวลาหนึ่ง เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ฐานะและความมั่นคงทางการเงินของฟาร์ม ใช้ประกอบในการคำนวณหารายได้สุทธิของฟาร์ม และเป็นหลักฐานแสดงต่อสถาบันการเงินเพื่อการกู้ยืม

1.2 การบันทึกรายรับและรายจ่ายของฟาร์ม เป็นการบันทึกข้อมูลทางการเงินเมื่อมีการซื้อปัจจัยการผลิต การขายผลิตผลฟาร์ม และเป็นที่มาของข้อมูลส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการคำนวณหารายได้สุทธิของฟาร์ม รวมทั้งเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบในการจัดทำแผนและงบประมาณฟาร์มในอนาคตด้วย นอกจากนี้การบันทึกนี้ยังให้ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงเงินสดของฟาร์มซึ่งสามารถนำมาตรวจสอบเงินสดสุทธิในช่วงเวลาต่างๆ โดยเปรียบเทียบกับเงินสดที่มีอยู่ในมือและในธนาคารได้

1.3 การบันทึกการใช้แรงงาน เพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผนการใช้แรงงานให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และป้องกันปัญหาการขาดแคลนแรงงาน รายละเอียดข้อมูลที่จดบันทึกเกี่ยวกับประเภทงานที่ทำและจำนวนชั่วโมงทำงานในการผลิตสัตว์แต่ละชนิด ตลอดจนงานทั่วไปภายในฟาร์ม สามารถนำมาคำนวณหาชั่วโมงการทำงานทั้งหมดของคนและเครื่องจักรต่อไป ชั่วโมงการทำงานต่อหน่วยปศุสัตว์หรือต่อหน่วยผลผลิต และจำนวนชั่วโมงทำงานทั้งหมดของเกษตรกรและสมาชิกในครอบครัวในรอบปีได้ ข้อมูลที่ได้รับจากการคำนวณดังกล่าว จะทำให้ทราบถึงความต้องการแรงงาน คน และเครื่องจักรในการผลิตสัตว์แต่ละชนิด และทราบถึงช่วงระยะเวลาที่เกษตรกรมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานมาก รวมทั้งความสามารถของคนในการควบคุมดูแลการผลิตสัตว์ให้มีประสิทธิภาพ

1.4 การบันทึกการผลิตสัตว์ เป็นการบันทึกข้อมูลทางกายภาพเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งจะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนสัตว์แต่ละชนิด ผลผลิตที่ได้รับ ตลอดจนปริมาณอาหารที่ใช้เลี้ยงสัตว์แต่ละชนิดและแต่ละรุ่น ข้อมูลเหล่านี้เมื่อนำมาผนวกกับข้อมูลจากการบันทึกรายรับและรายจ่ายของฟาร์มทางสัตว์แล้ว สามารถนำมาคำนวณผลตอบแทนต่อค่าอาหารสัตว์และค่าอาหารสัตว์ต่อหน่วยน้ำหนักสัตว์หรือผลิตภัณฑ์เพื่อเปรียบเทียบระดับกำไรของการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิดได้ นอกจากนี้ข้อมูลจากการบันทึกการผลิตสัตว์จะทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการผลิตสัตว์แต่ละชนิด

2. วัตถุประสงค์ของการลงบัญชีและการบันทึกกิจการฟาร์ม คือ เพื่อประเมินฐานะทางการเงินของธุรกิจฟาร์ม เพื่อชี้ให้เห็นผลกำไรหรือขาดทุนของธุรกิจฟาร์มในช่วงระยะเวลาหนึ่งหรือในรอบปีหนึ่งๆ และเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการที่จะปรับปรุงและวางแผนการทำฟาร์มให้มีประสิทธิภาพและมีผลกำไรมากขึ้น

3. ประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการบันทึกกิจการฟาร์ม คือ ทำให้ทราบรายได้และค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์ม ตลอดจนผลกำไรหรือขาดทุนจากการผลิตสัตว์ต่างๆ ในฟาร์มและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ทำให้ทราบปริมาณและมูลค่าผลิตผลในฟาร์มที่นำมาบริโภคในครัวเรือนและนำมาใช้ในการเลี้ยงสัตว์ ทำให้ทราบค่าใช้จ่ายที่เกษตรกรนำมาใช้ในการปรับปรุงกิจการฟาร์มรวมทั้งที่อยู่อาศัยและภาระหนี้สินของเกษตรกร ทำให้ทราบฐานะทางการเงินของฟาร์มและเงินทุนที่เกษตรกรมีอยู่ ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงการเลี้ยงสัตว์ทั้งในการวางแผนการ

เลี้ยงสัตว์รุ่นต่อไปและในระยะยาว นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรรายได้และค่าใช้จ่ายของฟาร์ม และใช้เป็นหลักฐานสำคัญเมื่อมีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือสถาบันเงินกู้ต่างๆ ของรัฐ

4. ข้อควรพิจารณาในการบันทึกกิจการฟาร์ม เช่น การบันทึกควรจะง่ายและสะดวกในการนำข้อมูลมาทำการประมวลและวิเคราะห์ มีระบบและสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์การผลิตสัตว์แต่ละกิจการได้ วัตถุประสงค์ของการนำข้อมูลไปใช้ ประเภทของฟาร์มที่เกษตรกรดำเนินการอยู่ และใช้ข้อมูลภายนอกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำฟาร์มของเกษตรกรมาประกอบในการพิจารณาด้วย

การบันทึกกิจการฟาร์ม

การบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์สามารถบันทึกได้ 4 ประเภท คือ

1. การบันทึกทรัพย์สินและหนี้สินฟาร์ม ก็เพื่อนำไปใช้ในการจัดหางบดุลฟาร์ม โดยทรัพย์สิน หมายถึง จำนวนและมูลค่าทรัพย์สินฟาร์มต่างๆ ผลผลิตในฟาร์มที่มีอยู่ สวนผลไม้ และปัจจัยการผลิตทางการเกษตรอื่นๆ ที่คงเหลือภายในฟาร์ม รวมถึงเงินสดที่มีอยู่ในมือหรือในธนาคาร เจ้าหนี้ลูกหนี้ต่างๆ การกำหนดวันบันทึกทรัพย์สินฟาร์มโดยการพิจารณาจากช่วงปีดำเนินการผลิต ซึ่งการกำหนดวันบันทึกทรัพย์สินฟาร์มควรจะอยู่ในช่วงที่สัตว์หรือผลิตผลจากสัตว์สามารถจำหน่ายได้แล้ว และมีการจำหน่ายผลิตผลของฟาร์มส่วนใหญ่ออกไปแล้ว รายละเอียดในการบันทึกทรัพย์สินและหนี้สินฟาร์มแยกออกได้เป็น 5 กลุ่ม ด้วยกันคือ

1.1 ที่ดิน การบันทึกทรัพย์สินเกี่ยวกับที่ดินควรแบ่งออกเป็นแปลงๆ ตามลักษณะการถือครองและการใช้ที่ดิน ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการประเมินมูลค่าที่ดินแต่ละแปลง นอกจากนั้น ประสิทธิภาพในการผลิตของที่ดินแต่ละแปลงก็ย่อมจะแตกต่างกัน ดังนั้นการบันทึกควรแสดงให้เห็นถึงเนื้อที่ถือครองทั้งหมดของเกษตรกร รวมทั้งลักษณะของการถือครอง และประเภทที่ดินแต่ละแปลง สำหรับการกำหนดหมายเลขแปลงไว้ นั้น ก็เพื่อความสะดวกในการบันทึกส่วนมูลค่าที่ดินตามปกติมักจะประเมินตามราคาซื้อขายกันแต่ละปีในท้องถิ่นนั้นๆ และถ้าเกษตรกรมีที่ดินเพิ่มขึ้น หรือลดลงจากการซื้อ เช่า หรือขายที่ดิน ก็บันทึกไว้ในช่องหมายเหตุได้ การนำข้อมูลจากการบันทึกเกี่ยวกับที่ดินไปใช้ในสรุปรายทรัพย์สินฟาร์ม นั้น จะนำไปใช้เฉพาะมูลค่าที่ดินที่เป็นของตนเองเท่านั้น เพื่อนำไปรวมกับทรัพย์สินอื่นๆ ที่เป็นของตนเองเพื่อหามูลค่าทรัพย์สินสุทธิ (net worth) ต่อไป

1.2 โรงเรือน สิ่งก่อสร้าง และเครื่องมือเครื่องจักรในการเกษตร มีรายละเอียดแตกต่างไปจากการบันทึกเกี่ยวกับที่ดิน คือ ทรัพย์สินประเภทนี้มีอายุการใช้งานในช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้วจึงหมดสภาพที่จะนำมาใช้งานต่อไปได้ ดังนั้นการบันทึกจึงควรแสดงมูลค่าในปีที่ซื้อหรือสร้างไว้ด้วย รวมทั้งค่าเสื่อมรายปีของแต่ละรายการ ตลอดจนวิธีการคิดค่าเสื่อมไว้ด้วย

1.3 จำนวนและมูลค่าสัตว์ การบันทึกทรัพย์สินเกี่ยวกับสัตว์และผลิตผลจากสัตว์ ควรบันทึกรายละเอียดให้ชัดเจนเพื่อจะได้ประเมินมูลค่าได้เหมาะสมยิ่งขึ้น ส่วนการบันทึกจำนวนและน้ำหนักของสัตว์ควรบันทึกให้ถี่ถ้วน เพื่อจะใช้เป็นข้อมูลในการคำนวณผลผลิตและประสิทธิภาพในการผลิตสัตว์ต่อไป

1.4 อาหารสัตว์และปัจจัยการผลิตคงเหลือ เป็นการบันทึกจำนวนและมูลค่าของอาหารสัตว์และปัจจัยการผลิตอื่นๆ เช่น ยาปฏิชีวนะ วิตามิน ที่คงเหลืออยู่ในวันที่จดบันทึก การประเมินมูลค่ามักใช้ราคาซื้อขายมา เพื่อขจัดปัญหาการเพิ่มหรือลดลงของทรัพย์สินเหล่านี้ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงราคา

1.5 การบันทึกหนี้สินฟาร์ม เป็นการบันทึกหนี้สินจากการกู้ยืมเงินมาใช้ในการทำฟาร์ม ทั้งจากสถาบันการเงินและไม่ใช้สถาบันการเงิน ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของฟาร์ม และการบันทึกเกี่ยวกับลูกหนี้ฟาร์ม ในกรณีที่เกษตรกรให้ผู้อื่นยืมเงินไปลงทุนหรือใช้จ่ายในครอบครัวที่จำเป็น

2. การบันทึกการขายรับและรายจ่ายของฟาร์ม มีความสำคัญเนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่ต้องการในการกำหนดรายได้ และรายจ่ายต่างๆ ใช้จัดทำงบรายได้หรืองบกำไรขาดทุนและเป็นข้อมูลพื้นฐานอย่างหนึ่งในการจัดทำแผนและงบประมาณฟาร์มด้วย

2.1 การบันทึกการขายรับของฟาร์ม แยกออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) รายรับจากการขายสัตว์ เกษตรกรสามารถแยกบันทึกสำหรับการขายสัตว์แต่ละชนิด โดยมีรายละเอียดในการบันทึกจะมีวันที่ของสัตว์ที่ขายรวมทั้งจำนวนมูลค่า ราคาขาย และควรจะมีการบันทึกน้ำหนักไว้ด้วย เพราะเป็นข้อมูลที่จำเป็นในการคำนวณน้ำหนักสุทธิที่เพิ่มขึ้นของสัตว์ต่างๆ 2) รายรับจากการขายผลผลิตสัตว์ ควรมีรายละเอียดของการบันทึกสั้นๆ และควรแยกการบันทึกต่างหาก และ 3) รายรับอื่นๆ เป็นรายได้เล็กๆ น้อยๆ ที่ได้รับการขายเครื่องมือเครื่องจักรของฟาร์มที่ไม่ใช้แล้วหรือการนำเครื่องจักรกลการเกษตรไปรับจ้างทำงานนอกฟาร์มเป็นครั้งคราวหรือเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล รวมทั้งผลพลอยได้ เช่น มูลสัตว์ ถูอาหาร เป็นต้น

2.2 การบันทึกการขายจ่ายของฟาร์ม แยกออกเป็น 6 ประเภท คือ 1) รายจ่ายจากการซื้อสัตว์ ปกติจะมีจำนวนรายการไม่มากนักในรอบปี อาจจะบันทึกรวมอยู่ในตารางเดียวกันได้ ยกเว้นสุกรพ่อแม่พันธุ์ควรแยกบันทึก รายละเอียดข้อมูลที่บันทึกเกี่ยวกับจำนวน ราคา และมูลค่ารวม 2) รายจ่ายจากการซื้ออาหารสัตว์ แยกบันทึกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหนึ่งสำหรับอาหารสัตว์ที่ซื้อมา และอีกส่วนหนึ่งสำหรับอาหารสัตว์ที่ผลิตได้ภายในฟาร์ม 3) รายจ่ายเกี่ยวกับเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาเครื่องจักรกลทางการเกษตรและค่าซ่อมแซมเครื่องมืออื่นๆ ด้วย (เครื่องจักรกลที่มีอายุการใช้งานหลายปีไม่รวมอยู่ในบันทึกนี้เพราะมีการคำนวณค่าเสื่อมรายปี) 4) รายจ่ายจากการจ้างแรงงานคน มีรายละเอียดข้อมูลที่บันทึกเกี่ยวกับจำนวนวันหรือระยะเวลาจ้าง ค่าจ้าง และค่าสวัสดิการที่จ่ายไปทั้งหมด 5) รายจ่ายอื่นๆ ได้แก่ ค่ายา ค่าเวชภัณฑ์ ค่าเช่า ค่าภาษี ค่ารักษาสัตว์ ควรแยกบันทึกไว้ต่างหากเพราะเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นไม่บ่อยนัก 6) รายจ่ายจากการลงทุนเกี่ยวกับเครื่องจักรกลและการปรับปรุงต่างๆ ภายในฟาร์ม เป็นการบันทึกการลงทุนซื้อเครื่องจักรกลใหม่ การสร้าง การปรับปรุงโรงเรือน รั้ว และทางระบายน้ำต่างๆ ซึ่งมูลค่าของการลงทุนถือเป็นรายการทรัพย์สินเมื่อปลายปี แล้วคำนวณค่าเสื่อมเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละปีต่อไป รายละเอียดข้อมูลที่บันทึกเกี่ยวกับขนาดเครื่องจักร อายุการใช้งาน และมูลค่าแรกซื้อ

3. การบันทึกการใช้แรงงาน ทำให้ทราบการใช้แรงงานในการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิดในแต่ละช่วง เพื่อใช้ในการวางแผนการกระจายแรงงานให้เหมาะสมและเพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางช่วงของการผลิต เป็นการบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทงานที่ทำในการเลี้ยงสัตว์แต่ละชนิด จะแยกบันทึกเฉพาะสัตว์ที่ทำรายได้หลัก กรณีที่นำเครื่องสูบน้ำมาช่วยในการทำความสะดวกคอกสัตว์ ให้บันทึกในหมายเหตุ

4. การบันทึกการผลิตสัตว์ การบันทึกการผลิตผสมเทียม การเกิด และตาย ตลอดจนสาเหตุของการตาย ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับฟาร์มโคนม และฟาร์มสุกร การบันทึกการผลิตสัตว์สามารถแยกรายละเอียดออกเป็น

4.1 การบันทึกการเกิดของสัตว์ เป็นข้อมูลโดยรวมของสัตว์แต่ละชนิดและเป็นข้อมูลแสดงรายละเอียดเฉพาะสัตว์แต่ละตัว กรณีที่ทำการผลิตเฉพาะสัตว์พันธุ์แท้เพื่อจำหน่ายจะต้องบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับ วันที่เกิดหรือวันที่ผสมพันธุ์ ชนิดของพ่อพันธุ์สัตว์ รายละเอียดอื่นๆ บันทึกไว้ในช่องหมายเหตุ

4.2 การบันทึกการตายและคัตทิ้งของสัตว์ เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบจำนวนสัตว์ที่ขาดหายไปและสาเหตุของการตายของสัตว์แต่ละชนิด สามารถใช้ข้อมูลนี้เป็นแนวทางในการประมาณอัตราการตายของสัตว์แต่ละชนิดพร้อมทั้งหาทางป้องกันหรือกำจัดโรคสัตว์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

4.3 การบันทึกผลผลิตสัตว์ ข้อมูลผลผลิตจะมีการบันทึกเป็นรายวัน รายสัปดาห์ หรือรายเดือน ก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่วัตถุประสงค์และชนิดของผลผลิต และเพื่อความสะดวกในการบันทึกอาจจะเก็บบันทึกไว้ที่โรงเรือนผลิตสัตว์แต่ละชนิด หน่วยของผลผลิต อาจจะเป็นกิโลกรัม ฟอง หรือหน่วยน้ำหนักอื่น และจำนวนผลผลิตทั้งหมดของสัตว์ชนิดเดียวกันจะเท่ากับจำนวนผลผลิตที่นำมาบริโภคในครัวเรือนบวกจำนวนผลผลิตที่ขายไป

4.4 การบันทึกอาหารสัตว์ มีความสำคัญมากหากต้องการวัดประสิทธิภาพในการผลิตสัตว์ การบันทึกข้อมูลบันทึกเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือนเพียงพอที่จะทำให้ทราบถึงปริมาณอาหารที่ใช้ในการผลิตสัตว์แต่ละชนิด เพื่อนำไปคำนวณผลผลิตหรือน้ำหนักสุทธิที่เพิ่มขึ้นต่อหน่วยของอาหารสัตว์ที่ใช้เลี้ยงได้ ซึ่งควรแยกบันทึกอาหารสัตว์แต่ละชนิดหากมีการให้อาหารสัตว์ในอัตราที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกันในช่วงใดช่วงหนึ่งเพียงแต่ชั่งน้ำหนักของอาหารแล้วคูณด้วยจำนวนวันที่ให้ หากมีการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของอาหารที่ใช้เลี้ยงก็ทำการชั่งใหม่พร้อมกับบันทึกไว้ แล้วนับจำนวนวันที่ให้สัตว์กินในช่วงสัปดาห์หรือเดือนนั้นใหม่ ก็จะทราบได้ว่าจำนวนอาหารสัตว์ทั้งหมดที่ใช้เลี้ยงสัตว์ทั้งหมดนั้นมีจำนวนเท่าใด การบันทึกอาหารสัตว์แต่ละชนิดและแต่ละรุ่น จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตสัตว์มากกว่าที่จะมีการบันทึกแต่เพียงเพื่อให้ทราบว่าอาหารสัตว์ทั้งหมดที่ใช้เลี้ยงสัตว์มีจำนวนเท่าใด

กิจกรรม 15.1.1

การบันทึกกิจกรรมฟาร์มเลี้ยงสัตว์สามารถบันทึกได้กี่ประเภท อะไรบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 15.1.1

กิจกรรม 15.1.2

การบันทึกรายรับของฟาร์มจำแนกได้กี่ประเภท และมีรายละเอียดที่สำคัญอะไรบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 15.1.2

ตอนที่ 15.2 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 15.2 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 15.2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบการเงิน
- 15.2.2 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์จากงบดุล
- 15.2.3 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์จากงบรายได้

แนวคิด

1. งบการเงินของฟาร์มเป็นรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของฟาร์มอันเป็นผลจากการประกอบการของฟาร์ม โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงิน ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์งบการเงิน การรวบรวมข้อมูลที่ต้องการใช้ การจัดเตรียมและปรับปรุงข้อมูลที่ต้องการ การเลือกตัวชี้วัด การแปรความและสรุปผล และการจัดทำรายงานการวิเคราะห์งบการเงิน
2. งบดุลเป็นรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้น เพื่อแสดงฐานะทางการเงิน ณ วันใดวันหนึ่งว่าฟาร์มมีทรัพย์สินหนี้สิน และทุนของตนเองหรือส่วนของผู้เป็นเจ้าของเป็นจำนวนเท่าใด ณ วันที่จัดทำงบดุล โดยการวิเคราะห์งบดุล ฟาร์มสามารถใช้อัตราส่วนทางการเงินซึ่งนิยมใช้ในทางการจัดการฟาร์ม คือ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อหนี้สิน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของ และอัตราส่วนทุนหมุนเวียน
3. งบรายได้หรืองบกำไรขาดทุนเป็นรายงานทางการเงินที่แสดงผลการดำเนินงานของกิจการ สำหรับรอบระยะเวลาหนึ่งว่ากิจการมีกำไรหรือขาดทุนจากการดำเนินงานเท่าใด โดยคำนวณผลกำไรขาดทุนในรอบระยะเวลา 1 ปี หรือรอบระยะเวลาบัญชีหรืองวดบัญชี การวิเคราะห์ธุรกิจฟาร์มจากงบรายได้ ซึ่งเป็นการวัดฐานะทางเศรษฐกิจของฟาร์มที่ปรากฏออกมาในรูปตัวเงินโดยการนำรายได้และรายจ่ายของฟาร์มมาวิเคราะห์หาผลกำไรของฟาร์ม โดยการคำนวณหารายได้เงินสดสุทธิฟาร์ม รายได้สุทธิฟาร์มจากการดำเนินงาน รายได้สุทธิฟาร์ม ผลตอบแทนของเงินทุน ผลตอบแทนของสินทรัพย์ และผลตอบแทนของแรงงานและการจัดการ

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 15.2 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบการเงินได้
2. อธิบายการวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์จากงบดุลได้
3. อธิบายการวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์จากงบรายได้ได้

ตอนที่ 15.2 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบการเงิน

ในการวิเคราะห์ธุรกิจการทำฟาร์มมีทั้งธุรกิจฟาร์มขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก หากเป็นธุรกิจฟาร์มขนาดใหญ่การวิเคราะห์งบการเงินก็จะต้องทำการวิเคราะห์งบการเงินต่างๆ เช่นเดียวกับการทำธุรกิจอื่น หากเป็นธุรกิจฟาร์มขนาดกลางและขนาดเล็กจะนิยมวิเคราะห์งบการเงินเพียงงบดุล งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด

งบการเงินของฟาร์ม หมายถึง รายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของฟาร์มอันเป็นผลจากการประกอบการของฟาร์ม

ความสำคัญของงบการเงิน คือ ทำให้ทราบฐานะการเงินของกิจการ ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานกิจการ นำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินธุรกิจกิจการในอนาคต นำไปใช้ในการควบคุมการดำเนินงานทางธุรกิจกิจการ และใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานกิจการว่ามีปัญหาอะไรเกิดขึ้น

ขั้นตอนในการวิเคราะห์งบการเงิน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์งบการเงินว่าเพื่อประโยชน์ในด้านใด ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน ขั้นตอนที่ 3 การจัดเตรียมและปรับปรุงข้อมูลให้แสดงในรูปเดียวกัน ขั้นตอนที่ 4 การเลือกตัวชี้วัดในการวิเคราะห์งบการเงิน ขั้นตอนที่ 5 การแปลความและสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์งบการเงิน และขั้นตอนที่ 6 การจัดทำรายงานการวิเคราะห์งบการเงิน และนำเสนอต่อผู้จัดการหรือเจ้าของเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจทางการเงินต่อไป

การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์จากงบดุล

งบดุล เป็นรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงฐานะทางการเงิน ณ วันใดวันหนึ่ง

1. องค์ประกอบงบดุลฟาร์ม ประกอบด้วย

1.1 สินทรัพย์ แบ่งออกเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนและสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

1) สินทรัพย์หมุนเวียน เป็นสินทรัพย์ที่อยู่ในรูปเงินสดในมือ เงินฝากในธนาคาร ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ วัสดุคงเหลือ และสินทรัพย์หมุนเวียนอื่นๆ รวมทั้งผลิตผลฟาร์มที่คงเหลืออยู่ในฟาร์มเพื่อขาย และวัสดุการเกษตรต่างๆ เช่น อาหารสัตว์ น้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งสินทรัพย์ประเภทนี้ก็คือ เงินสดและสินทรัพย์ที่เสมือนหนึ่งเป็นเงินสด เพราะสามารถนำมาใช้ในการผลิตเพื่อเก็บไว้รอขายหรือเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ง่าย

2) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน เป็นสินทรัพย์ที่เปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้ช้า ได้แก่ ที่ดิน อาคาร โรงเรือน คอกสัตว์ รั้ว บ่อน้ำ เป็นต้น สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนมักจะมีคามสำคัญในแง่ปริมาณมากกว่ามูลค่า รวมถึงสินทรัพย์ที่สนับสนุนและบริการในกระบวนการผลิตที่มีอายุการใช้งานหลายปี เช่น รถแทรกเตอร์ อุปกรณ์ ยานพาหนะ พ้อพันธุ์แม่พันธุ์สุกร โคนม โคใช้งาน เครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตรต่างๆ เป็นต้น

1.2 หนี้สินและส่วนของผู้เจ้าของ ประกอบด้วย

1) หนี้สิน แสดงให้ทราบถึงภาระผูกพันทางการเงินที่จะต้องชำระแก่เจ้าหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งก็คือหนี้สินฟาร์มที่ยังคงค้างชำระอยู่ทั้งหมด หนี้สินจะแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) หนี้สินหมุนเวียน เป็นหนี้สินที่ต้องชำระคืนในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับจากลงบัญชีปกติแล้ว หนี้สินประเภทนี้จะเป็นเงินกู้ที่นำมาใช้ในการซื้อปัจจัยการผลิตสำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่งๆ เช่น ยาป้องกันและรักษาโรค อาหารสัตว์ และเมื่อสิ้นฤดูปีการผลิตแล้ว ก็สามารถจะชำระคืนทั้ง เงินต้นและดอกเบี้ยได้ หนี้สินหมุนเวียน ประกอบด้วย เจ้าหนี้การค้า เงินกู้ระยะสั้น ค่าจัดซื้อวัตถุดิบค้างจ่าย หนี้สินหมุนเวียนอื่นๆ และ 2) หนี้สินไม่หมุนเวียน เป็นหนี้สินที่ต้องชำระคืนในระยะเวลาเกิน 1 ปี เช่น เงินกู้ระยะยาว ภาษีที่รอชำระ ตัวเงินระยะปานกลางที่ต้องชำระ หนี้ซื้อที่ดิน เป็นต้น

2) ส่วนของเจ้าของหรือสิทธิพิเศษ หมายถึง จำนวนเงินที่เหลือของเจ้าของฟาร์มหลังจากที่หนี้สินทั้งหมดได้รับการชำระแล้ว ตามธรรมดาเจ้าของฟาร์มจะต้องลงทุนในกิจการฟาร์มด้วยเงินทุนของตนเองจำนวนหนึ่ง ถ้าเงินทุนไม่พอก็จะไปกู้ยืมมาเพิ่มเติม เงินทุนที่เจ้าของลงทุนไปนี้เรียกว่า ทุนของตนเองหรือสิทธิพิเศษของฟาร์ม ส่วนที่กู้ยืมมานั้นก็เป็นหนี้สินซึ่งทุนส่วนของเจ้าของ เนื่องจากส่วนของเจ้าของ คือ เงินทุนซึ่งบวกกำไรหรือหักเอาส่วนที่ขาดทุนออกแล้ว โดยสิทธิพิเศษอาจจะมีความเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ได้ เมื่อรวมหนี้สินและส่วนของเจ้าของ จะเท่ากับ สิทธิพิเศษรวมทั้งหมด

2. การวิเคราะห์งบดุล สามารถใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินซึ่งมีหลายลักษณะและให้คำตอบแตกต่างกันไป ผู้จัดการฟาร์มสามารถเลือกใช้ใช้อัตราส่วนต่างๆ โดยพิจารณาว่าอัตราส่วนทางการเงินตัวใดที่จะตอบคำถามของตนได้แก่

2.1 อัตราส่วนหนี้สินต่อหนี้สิน เป็นอัตราส่วนที่วัดถึงฐานะความมั่นคงทางการเงินทั้งหมดของฟาร์ม ซึ่งเป็นการวัดว่าฟาร์มมีหนี้สินมากกว่าหนี้สินหรือไม่ หากมีค่าง่ายๆดี ดังนั้น ถ้ามีการใช้ราคาตลาดในการตีราคาหนี้สินและหนี้สินวิธีนี้จะเหมาะสมที่สุด โดยอัตราส่วนหนี้สินต่อหนี้สินซึ่งถือว่าปลอดภัยและเป็นที่ยอมรับนั้นขึ้นอยู่กับประเภทของธุรกิจและสิทธิพิเศษ ซึ่งมีค่าเท่ากับ 2

2.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของเจ้าของ เป็นอัตราส่วนที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนของเจ้าของกับหนี้สินที่กู้ยืมมา อัตราส่วนนี้มีค่าน้อยดี ซึ่งหมายถึง ธุรกิจที่มีฐานะทางการเงินมั่นคง ทั้งนี้เนื่องจากตัวหารซึ่งเป็นเงินทุนของตนเองมีค่ามากกว่าตัวตั้งที่กู้ยืมมา

2.3 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่วัดความคล่องตัวหรือสภาพคล่องของธุรกิจโดยดูจากความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินหมุนเวียน ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนมีค่าเท่ากับ 1 หมายความว่าหนี้สินหมุนเวียนมีค่าเท่ากับหนี้สินหมุนเวียนพอดี สำหรับอัตราส่วนนี้มีค่าสูงก็แสดงว่าหนี้สินมากกว่าหนี้สิน ฟาร์มมีความมั่นคง แต่ถ้าอัตราส่วนมีค่าน้อยกว่า 1 หมายความว่าความคล่องตัวของธุรกิจฟาร์มจะน้อยลง ซึ่งก็หมายความว่าอาจจะต้องมีการกู้ยืมเพิ่มขึ้นหรือต้องขายสินทรัพย์ดำเนินงานหรือสินทรัพย์คงที่ในปีหน้าเพื่อให้ได้เงินสดมาใช้

การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์จากงบรายได้

งบรายได้ของฟาร์มเป็นบัญชีสรุปรายรับและรายจ่ายของฟาร์มในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยทั่วไปจะเรียกว่า งบกำไร - ขาดทุน หรืองบดำเนินงาน วัตถุประสงค์การจัดทำงบรายได้ฟาร์ม ก็เพื่อหาผลต่างระหว่างรายรับและรายจ่ายของฟาร์ม ถ้ารายรับมากกว่ารายจ่ายแสดงถึงผลกำไรหรือรายได้สุทธิฟาร์มเป็นบวก ถ้ารายรับน้อยกว่ารายจ่าย ผลต่างก็จะติดลบ แสดงว่าฟาร์มขาดทุนนั่นคือรายได้สุทธิฟาร์มเป็นลบ ดังนั้นงบรายได้จะให้คำตอบ 2 เรื่อง คือ ฟาร์มดำเนินงานธุรกิจแล้วได้กำไรหรือขาดทุนในช่วงเวลาที่ผ่านไป และกำไรหรือขาดทุนมีขนาดเท่าใด

1. องค์ประกอบของงบรายได้ของฟาร์ม ประกอบด้วย

1.1 รายรับของฟาร์ม ในงบรายได้ควรจะระบุรายรับทั้งหมดของฟาร์มที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลารอบบัญชีที่กำหนด ซึ่งรายรับที่เกิดขึ้นเป็นทั้งรายรับที่เป็นเงินสดและที่มีได้เป็นเงินสดที่เกิดจากการดำเนินงานฟาร์มเท่านั้น

1.2 รายจ่ายของฟาร์ม จะแบ่งเป็น รายจ่ายทางด้านสัตว์ เจ้าหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ค่าเสื่อมอุปกรณ์ ค่าดอกเบี่ย สิทธิพิเศษ ซึ่งทั้งหมดที่เป็นเงินสดและรายจ่ายที่มีได้เป็นเงินสด

2. การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มจากงบรายได้ เป็นวิธีหนึ่งที่จะวัดถึงประสิทธิภาพของธุรกิจในการใช้ทรัพยากรฟาร์มเพื่อก่อให้เกิดผลกำไรหรือรายได้สุทธิฟาร์ม มีวิธีการวัดผลกำไรของฟาร์มที่นิยมใช้อยู่ 5 ตัวชี้วัด คือ

2.1 รายได้เงินสดสุทธิฟาร์ม (NCFI) คำนวณได้จากรายรับและรายจ่ายที่เป็นเงินสดเท่านั้น

$$\text{รายได้เงินสดสุทธิของฟาร์ม} = \text{รายได้เงินสดทั้งหมด} - \text{รายจ่ายเงินสดทั้งหมด}$$

2.2 รายได้สุทธิฟาร์มจากการดำเนินงาน (NFIO) การคำนวณจะคำนึงถึงรายรับและรายจ่ายทั้งที่เป็นเงินสดและที่มีได้เป็นเงินสด

$$\text{รายได้สุทธิฟาร์มจากการดำเนินงาน} = \text{รายรับทั้งหมดที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด} \\ - \text{รายจ่ายทั้งหมดที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด}$$

2.3 รายได้สุทธิฟาร์ม (NFI) การคำนวณจะคำนึงถึงรายรับและรายจ่ายที่ไม่เป็นเงินสด และส่วนลดหรือเพิ่มจากการขายสินทรัพย์

$$\text{รายได้สุทธิฟาร์ม} = \text{รายได้สุทธิฟาร์มจากการดำเนินงาน} + \text{ส่วนเพิ่มหรือลดจากการขายสินทรัพย์}$$

2.4 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) เป็นการวัดผลกำไรที่คำนวณได้จากผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมนั่นเองแล้วคูณด้วย 100 ซึ่งค่าที่ได้ออกมาจะเป็นค่าร้อยละ ซึ่งทำให้ง่ายต่อการเปรียบเทียบกับฟาร์มอื่นๆ หรือเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในช่วงเวลาที่ต่างกัน

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{ผลตอบแทนของสินทรัพย์ (บาท)}}{\text{ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์รวมของฟาร์ม (บาท)}} \times 100$$

จากสูตรข้างต้นจะต้องคำนวณหา

$$1) \text{ ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์รวมของฟาร์ม} = \frac{\text{มูลค่าสินทรัพย์ต้นปี} + \text{มูลค่าสินทรัพย์ปลายปี}}{2}$$

2) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ สามารถคำนวณได้จากขั้นตอนต่อไปนี้

2.1) คำนวณหา NFI ที่ปรับปรุงค่าแล้ว ค่า NFI ที่ปรับปรุงค่าแล้วจะแสดงถึงผลกำไรของฟาร์มได้ถูกต้อง ถ้าฟาร์มนั้นไม่ได้กู้ยืมเงิน นั่นคือ ใช้เงินทุนของตนเองทั้งหมด ค่า NFI ที่คำนวณได้นี้ จะรวมผลตอบแทนแรงงานครอบครัวและแรงงานการจัดการไว้ด้วย เพราะในการคำนวณยังไม่ได้มีการนำค่าแรงงานของครอบครัวและการจัดการหักออกจากรายรับ ดังนั้น เพื่อให้ได้ผลตอบแทนของสินทรัพย์อย่างแท้จริง จึงต้องนำค่าแรงงานครอบครัวและการจัดการหักออกจาก NFI

$$2.2) \text{ คำนวณหาผลตอบแทนของสินทรัพย์} = \text{NFI (adj)} - \text{ค่าเสียโอกาสแรงงานครอบครัว} \\ - \text{ค่าเสียโอกาสแรงงานการจัดการ}$$

จากค่า 1) และ 2) นำมาคำนวณหาอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ให้เป็นร้อยละ จากสูตร

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์} = \frac{\text{ผลตอบแทนของสินทรัพย์}}{\text{ค่าเฉลี่ยของสินทรัพย์รวมของฟาร์ม}} \times 100$$

2.5 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) โดยทั่วไป สินทรัพย์จะได้อัตราผลตอบแทนนี้ส่วนหนึ่งและเป็นทุนของตนเองส่วนหนึ่ง การคำนวณค่า ROE เริ่มต้นจากค่า NFI จากการดำเนินงาน แล้วนำค่าเสียโอกาสจากแรงงานครอบครัวและการจัดการมาหักออก

$$\begin{aligned} \text{ดังนั้น อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของตัวเอง (ROE)} \\ = \frac{\text{ผลตอบแทนต่อทุนของตัวเอง}}{\text{ทุนส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย}} \times 100 \end{aligned}$$

ทุนส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย ได้จากนำค่า net worth ต้นปีบวกกับ net worth ปลายปีแล้วหารด้วย 2 ค่าของ ROE อาจจะมีมากกว่าหรือน้อยกว่า ROA ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยของเงินทุนกู้ยืม ดังนี้

ถ้า ROA > อัตราดอกเบี้ย ROE > ROA

ถ้า ROA < อัตราดอกเบี้ย ROE < ROA

ความสัมพันธ์ระหว่าง ROA และ ROE ยังขึ้นอยู่กับขนาดของจำนวนหนี้เทียบกับทุนของตนเอง ถ้าจำนวนหนี้มากและ ROA มากกว่าอัตราดอกเบี้ยด้วย ROE ก็จะมีขนาดของจำนวนหนี้เทียบกับทุนของตนเองใหญ่ ROA มากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากค่าใช้จ่ายของเงินลงทุนสูง ก็จะทำให้ผลตอบแทนต่อทุนของตนเองมีค่าน้อยลง จึงมีผลทำให้ ROE มีค่าสูงขึ้น

2.6 ผลตอบแทนของแรงงานและการจัดการ ดังได้กล่าวมาในตอนต้นว่า รายได้สุทธิฟาร์ม (NFI) ก็คือผลตอบแทนของแรงงานครอบครัวและผลตอบแทนของการจัดการและผลตอบแทนของสินทรัพย์ทั้งหมดทั้ง 3 ส่วนรวมกัน

$$\text{รายได้สุทธิฟาร์ม} = \text{ผลตอบแทนแรงงานครอบครัว} + \text{ผลตอบแทนของการจัดการ} + \text{ผลตอบแทนของสินทรัพย์}$$

ถ้าต้องการจะหาผลตอบแทนของแต่ละส่วนก็สามารถทำได้ เช่น การจะคำนวณหาผลตอบแทนแรงงานและผลตอบแทนการจัดการก็สามารถคำนวณได้จากการนำค่าเสียโอกาสของทุนทั้งหมดไปหักออกจากรายได้สุทธิฟาร์ม

$$\text{ผลตอบแทนแรงงานและการจัดการ} = \text{รายได้สุทธิฟาร์มที่ปรับปรุงแล้ว} - \text{ค่าเสียโอกาสของทุนทั้งหมดหรือสินทรัพย์รวม}$$

กิจกรรม 15.2.1

ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงินมีขั้นตอนอะไรบ้าง

บันทึกตอบกิจกรรม 15.2.1

กิจกรรม 15.2.2

งบดุลฟาร์ม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

สินทรัพย์		หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิหรือส่วนของผู้ถือหุ้น	
สินทรัพย์หมุนเวียน	60,000	หนี้สินหมุนเวียน	80,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	230,000	หนี้สินไม่หมุนเวียน	30,000
		หนี้สินทั้งหมด	110,000
		สินทรัพย์สุทธิหรือส่วนของผู้ถือหุ้น	180,000
สินทรัพย์ทั้งหมด	290,000	หนี้สินทั้งหมด + ส่วนของผู้ถือหุ้น	290,000

จากงบดุลฟาร์มข้างบน ให้นักศึกษาคำนวณหา

- ก. อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อหนี้สิน (net capital ratio)
- ข. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (debt – equity ratio)
- ค. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (current ratio)

บันทึกตอบกิจกรรม 15.2.2

กิจกรรม 15.2.3

รายได้สุทธิฟาร์มที่คำนวณได้มีส่วนประกอบของค่าตอบแทนของอะไร

บันทึกตอบกิจกรรม 15.2.3

แนวตอบกิจกรรมหน่วยที่ 15 การประเมินผลด้านธุรกิจการผลิตสัตว์

ตอนที่ 15.1 การบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์

แนวตอบกิจกรรม 15.1.1

การบันทึกกิจการฟาร์มเลี้ยงสัตว์สามารถบันทึกได้ 4 ประเภท คือ การบันทึกทรัพย์สินและหนี้สินฟาร์ม การบันทึกรายรับและรายจ่ายของฟาร์ม การบันทึกการใช้แรงงานในการเลี้ยงสัตว์ และการบันทึกการผลิตสัตว์

แนวตอบกิจกรรม 15.1.2

การบันทึกรายรับของฟาร์มจำแนกได้ 3 ประเภท คือ การบันทึกรายรับจากการขายสัตว์ การบันทึกรายรับจากการขายผลิตภัณฑ์สัตว์ และการบันทึกรายรับอื่นๆ ของฟาร์ม โดยมีรายละเอียดการบันทึกเกี่ยวกับจำนวน มูลค่าของผลผลิตแต่ละชนิด และน้ำหนักสัตว์

ตอนที่ 15.2 การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์

แนวตอบกิจกรรม 15.2.1

การวิเคราะห์งบการเงินมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์ รวบรวมข้อมูล ปรับปรุงข้อมูล เลือกตัวชี้วัด แปลความและสรุป และจัดทำรายงาน

แนวตอบกิจกรรม 15.2.2

$$\begin{aligned}
 1. \text{ อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อหนี้สิน} &= \frac{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}{\text{หนี้สินทั้งหมด}} \\
 (\text{Net capital ratio}) &= \frac{290,000}{110,000} \\
 &= 2.64
 \end{aligned}$$

จากค่าที่คำนวณได้ พบว่า มีค่า > 1 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน

$$\begin{aligned}
 2. \text{ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้เจ้าของ} &= \frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{ส่วนของผู้เจ้าของ}} \\
 (\text{debt - equity ratio}) &= \frac{110,000}{180,000} \\
 &= 0.61
 \end{aligned}$$

จากค่าที่คำนวณได้ พบว่า มีค่า < 1 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้เจ้าของมากกว่าหนี้สิน

$$\begin{aligned}
 3. \text{ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} &= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \\
 (\text{current ratio}) &= \frac{60,000}{80,000} \\
 &= 0.75
 \end{aligned}$$

จากค่าที่คำนวณได้ พบว่า มีค่า <1 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินน้อย เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน

แนวต่อบกัจกรรรม 15.2.3

รายได้สุทธิฟาร์มที่คำนวณได้มีส่วนประกอบของค่าตอบแทนของแรงงานในครอบครัว ค่าตอบแทนของการจัดการ และค่าตอบแทนของสินทรัพย์รวม

แบบประเมินผลตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 15

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “การประเมินผลด้านธุรกิจผลิตสัตว์”
คำแนะนำ ขอให้นักศึกษาอ่านคำถาม แล้วเขียนวงกลมรอบข้อความตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการบันทึกกิจการฟาร์ม
 - ก. ทำให้ทราบรายได้และค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์ม
 - ข. ทำให้ทราบค่าใช้จ่ายที่เกษตรกรนำมาใช้ในการปรับปรุงกิจการฟาร์ม
 - ค. เป็นแนวทางในการปรับปรุงเพื่อวางแผนการเลี้ยงสัตว์รุ่นต่อไป
 - ง. นำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดสรรค่าใช้จ่ายของฟาร์ม
 - จ. ถูกทุกข้อ
2. การบันทึกกิจการฟาร์มเกี่ยวกับที่ดินจัดเป็นการบันทึกกิจการฟาร์มในข้อใด
 - ก. บันทึกการผลิตสัตว์
 - ข. บันทึกการใช้แรงงาน
 - ค. บันทึกรายจ่าย
 - ง. บันทึกรายรับ
 - จ. บันทึกรายการทรัพย์สินฟาร์ม
3. การบันทึกกิจการฟาร์มเกี่ยวกับการขายสัตว์จัดเป็นการบันทึกกิจการฟาร์มในข้อใด
 - ก. บันทึกการผลิตสัตว์
 - ข. บันทึกการใช้แรงงาน
 - ค. บันทึกรายจ่าย
 - ง. บันทึกรายรับ
 - จ. บันทึกรายการทรัพย์สินฟาร์ม
4. ข้อใดเป็นขั้นตอนสุดท้ายในการวิเคราะห์งบการเงิน
 - ก. การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการวิเคราะห์งบการเงิน
 - ข. การรวบรวมข้อมูลที่ต้องใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน
 - ค. การเลือกตัวชี้วัดที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน
 - ง. การจัดทำรายงานการวิเคราะห์งบการเงิน
 - จ. การแปลความหมายและสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์งบการเงิน
5. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับงบดุล
 - ก. เป็นบัญชีที่แสดงฐานะทางการเงินของฟาร์ม ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
 - ข. เป็นบัญชีที่แสดงฐานะทางการเงินของฟาร์มในช่วงเวลาที่กำหนด
 - ค. เป็นบัญชีที่สรุปรายรับและรายจ่ายของฟาร์ม ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
 - ง. เป็นบัญชีที่สรุปรายรับและรายจ่ายของฟาร์มในช่วงเวลาที่กำหนด
 - จ. ถูกทั้งข้อ ก. และ ค.

งบดุลฟาร์ม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25XX

สินทรัพย์		หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิหรือส่วนของผู้ถือหุ้น	
สินทรัพย์หมุนเวียน	40,000	หนี้สินหมุนเวียน	60,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	120,000	หนี้สินไม่หมุนเวียน	60,000
		หนี้สินทั้งหมด	120,000
		สินทรัพย์สุทธิหรือส่วนของผู้ถือหุ้น	40,000
สินทรัพย์ทั้งหมด	160,000	หนี้สินทั้งหมด + ส่วนของผู้ถือหุ้น	160,000

จากงบดุลฟาร์มข้างต้น ใช้เป็นโจทย์คำถามข้อ 6-8 ดังนี้

6. อัตราส่วนสินทรัพย์ต่อหนี้สิน (net capital ratio)
 - ก. 1.0 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์เท่ากับหนี้สิน
 - ข. 1.33 แสดงว่าฟาร์มไม่มีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน
 - ค. 1.33 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน
 - ง. 2.67 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน
 - จ. 2.67 แสดงว่าฟาร์มไม่มีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีสินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน
7. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (debt – equity ratio)
 - ก. 0.25 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน
 - ข. 0.75 แสดงว่าฟาร์มไม่มีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน
 - ค. 0.75 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน
 - ง. 3.0 แสดงว่าฟาร์มมีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน
 - จ. 3.0 แสดงว่าฟาร์มไม่มีความมั่นคงทางการเงิน เนื่องจากมีส่วนของผู้ถือหุ้นมากกว่าหนี้สิน
8. อัตราส่วนหมุนเวียน (current ratio)
 - ก. 0.67 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินน้อย เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน
 - ข. 0.67 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินมาก เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน
 - ค. 1.33 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินน้อย เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน
 - ง. 1.33 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินมาก เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน
 - จ. 2.0 แสดงว่าฟาร์มมีสภาพคล่องทางการเงินมาก เนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนน้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียน
9. การคำนวณงบรายได้ฟาร์มในข้อใด คำนึงถึงรายรับและรายจ่ายทั้งที่เป็นเงินสด และที่มีได้เป็นเงินสด
 - ก. รายได้เงินสดสุทธิฟาร์ม
 - ข. รายได้สุทธิฟาร์มจากการดำเนินงาน
 - ค. รายได้สุทธิฟาร์ม
 - ง. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์
 - จ. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

10. การคำนวณบรายได้ฟาร์มในข้อใดที่ต้องนำอัตราค่าเสียโอกาสของเงินทุนมาใช้ในการคำนวณ
- ก. รายได้เงินสดสุทธิฟาร์ม
 - ข. รายได้สุทธิฟาร์มจากการดำเนินงาน
 - ค. รายได้สุทธิฟาร์ม
 - ง. ผลตอบแทนของแรงงานและการจัดการ
 - จ. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้เจ้าของ

เฉลยแบบประเมินผลตนเองหน่วยที่ 15

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. จ	1. จ
2. ก	2. จ
3. ค	3. ง
4. ก	4. ง
5. ข	5. ก
6. ง	6. ค
7. ค	7. จ
8. ค	8. ก
9. ก	9. ข
10. ง	10. ง

บรรณานุกรม

- ธนาคารแห่งประเทศไทย “รอบรู้เรื่องดอกเบี้ย” (ออนไลน์) ค้นคืนวันที่ 14 พฤษภาคม 2555 จาก
 เว็บไซต์ไว้้บ: <http://www.bot.or.th/Thai/FinancialLiteracy/interest/Pages/interest.aspx>
- บรรลุ พุฒิกร “การบันทึกกิจการฟาร์มและการประเมินมูลค่าทรัพย์สินฟาร์ม” ใน เอกสารการสอนชุด
 วิชาการจัดการฟาร์ม หน่วย 7 เล่ม 1 นนทบุรี สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2553
- ปิยะดา พิศาลบุตร และ ลัดดา พิศาลบุตร “การวิเคราะห์ผลการทำฟาร์ม” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ
 จัดการฟาร์ม หน่วย 8 เล่ม 2 นนทบุรี สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2553
- เศรษฐศาสตร์ครอบครัว “ความรู้พื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์” (ออนไลน์) ค้นคืนวันที่ 14 พฤษภาคม 2555 จาก
 เว็บไซต์ไว้้บ: <http://www.kwc.ac.th/3Basic.htm>